

но ето той (показвайки на Густав-Адолфа) ще ги испълни. « И шведския народъ напълно сподѣлялъ съ краля надѣждитѣ, които той възлагалъ на Густавъ-Адолфа и още отъ младитѣ години на послѣдния питаялъ къмъ него дълбока любовъ и уважение. И послѣдствията доказали, че Густавъ-Адолфъ напълно оправдалъ първитѣ и билъ достоенъ за послѣднитѣ.

На 12 годишна възраст Густавъ-Адолфъ вече постѣпилъ на дѣйствиелна служба, военна — въ армията, въ рѣда на долнитѣ чинове, и гражданска — като почналъ да взема участие въ работитѣ на управлението и въ засѣданията на държавния съвѣтъ. »За което — казва Фриксель — »той не можалъ напълно и спокойно да довърши въспитанието и образованието си, но и слѣдъ туй въ свободното си време викалъ Иоанна Шиттѣ и продължавалъ да се ползува отъ ръководството му. « А въ държавнитѣ работи, военни и граждански, най-близъкъ наставникъ му билъ Аксель Оксеншерн, единъ отъ най-добритѣ военни и държавни мъже въ Швеция.

Тѣй изминали 5 години и въ 1611 г., когато Густавъ-Адолфъ билъ на 17 години, краля, баща му, го обявилъ пълнолѣтенъ и, въ открившата се тогава война съ Дания, назначилъ го началникъ на единъ малкъ отрядъ войска. Войната отъ самото начало взела незгоденъ за Швеция обратъ, тѣй като датчанитѣ изведнѣжъ прѣвзели крѣпостъта Калмаръ. Но Густавъ-Адолфъ, като отплувалъ съ отряда си, по море, къмъ островъ Еландъ (Oeland), покорилъ послѣдния и въ него замъка Борнхолмъ, а на връщане отъ тамъ уловилъ едно писмо отъ датския комендантъ на малката крѣпостъ Христианополъ, въ което коменданта молилъ датския краль да му испрати подкрѣпление отъ 500 души конница. Густавъ-Адолфъ веднага се възползувалъ отъ това, облѣ-

кълъ 500 шведски кавалеристи въ датски мундири, повелъ ги лично къмъ Христианополъ, приближилъ се до него нощемъ, билъ пустнатъ да влѣзе — и завлацалъ крѣпостъта.

Тѣзи били *първитѣ му и напълно сполучливи военни подвизи*, които явно показвали неговата съобразителностъ, прѣдприимчивостъ и рѣшителностъ.

Наскоро, въ сжщата година, Карлъ IX умрѣлъ, но прѣди още да умрѣ, на смъртния си одъръ, като получилъ едно важно извѣстие, казалъ: »работитѣ на този свѣтъ не се касаятъ вече до мене, азъ ги оставамъ« (показвайки на Густавъ-Адолфа) »въ по добри рѣцѣ.« Забѣлжително е обаче, че въпрѣки всичкитѣ си надѣжди върху Густавъ-Адолфа, той прѣдвидливо назначилъ регенство отъ най-опитнитѣ държавни мъже, което да управлява държавата до като Густавъ-Адолфъ достигне, исканата отъ законитѣ на Швеция, 24 годишна възраст, за встѣпване на прѣстола. Но нѣколко седмици слѣдъ смъртъта му, държавнитѣ чинове, по собственна инициатива, единодушно и едногласно рѣшили: прѣдъ видъ на извънрѣднитѣ, исключителни тогавашни обстоятелства и положение на Швеция, да отстѣпятъ отъ основния законъ — и като прѣдали на Густавъ-Адолфа, който не билъ навършилъ още 17 години, пълната властъ, провъзгласили го за краль. Цѣлия шведски народъ приелъ това съ пълно съчувствие и съгласие — и прѣзъ 21 годишното (1611—1632) благодѣтелно и славно царуване на Густавъ-Адолфа никога не измѣнилъ нито чувствата си, нито довѣрието си къмъ него.

Една отъ първитѣ работи на Густавъ-Адолфа било попѣлванието на нѣкои свободни, важни длѣжности въ държавното управление. Аксель Оксеншерн, единъ отъ младшитѣ чле-